

Wyrok z dnia 17 listopada 1998 r.

I PKN 438/98

Przeniesienie w stan nieczynny jest czynnością zmieniającą stosunek pracy nauczyciela mianowanego, która dla swej skuteczności prawnej nie wymaga wypowiedzenia.

Przewodniczący: SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Barbara Wagner (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 1998 r. sprawy z powództwa Wiesławy C. przeciwko Zespołowi Szkół Budowlanych w J. o uznanie przeniesienia w stan nieczynny za bezskuteczne, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu z dnia 24 kwietnia 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Jarosławiu wyrokiem z dnia 26 lutego 1998 r. [...] oddalił powództwo Wiesławy C. o uznanie przeniesienia w stan nieczynny za bezskuteczne. Sąd ustalił, że powódka od września 1986 r. pracowała jako wychowawca w internacie Zespołu Szkół Budowlanych w J. Pismem z 10 lutego 1998 r. została przeniesiona z dniem 1 marca 1998 r. w stan nieczynny. Internat został zlikwidowany z powodu złego stanu technicznego obiektu oraz braku dostatecznej liczby uczniów z niego korzystających. Pismem z dnia 28 stycznia 1998 r. Dyrektor Zespołu Szkół Budowlanych poinformował organizacje związkowe o zamiarze wypowiedzenia wychowawcom umów o pracę. Uczniowie przeszli do Bursy Międzyszkolnej. W internacie zatrudnieni są jeden pracownik na 1/2 etatu i magazynier do czasu przekazania majątku placówki.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357) likwidacja szkoły uzasadnia prze-

niesienie nauczyciela w stan nieczynny. Po sześciu miesiącach pozostawania w stanie nieczynnym następuje wygaśnięcie stosunku pracy (art. 20 ust. 6 Karty Nauczyciela).

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu wyrokiem z dnia 24 kwietnia 1998 r. [...], oddalił apelację Wiesławy C. od powyższego wyroku. Sąd uznał za nieuzasadniony zarzut apelacji, iż do przeniesienia nauczyciela w stan nieczynny ma zastosowanie art. 20 ust. 3 Karty Nauczyciela. Przeniesienie w stan nieczynny nie jest rozwiązaniem stosunku pracy i nie wymaga wypowiedzenia. Sytuację nauczyciela przeniesionego w stan nieczynny reguluje art. 20 ust. 6 Karty Nauczyciela. Art. 20 ust. 3 tej ustawy ma zastosowanie tylko w przypadku rozwiązania stosunku pracy na wniosek nauczyciela. Taka sytuacja w rozpoznawanej sprawie nie zachodziła.

Wiesława C. zaskarżyła ten wyrok kasacją. Wskazując jako jej podstawę naruszenie prawa materialnego, przez przyjęcie, że art. 20 ust. 3 Karty Nauczyciela nie ma zastosowania przy przeniesieniu nauczyciela w stan nieczynny. Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie przeniesienia w stan nieczynny za bezskuteczne lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania. Wywodziła, że przeniesienie w stan nieczynny jest szczególnym rozwiązaniem stosunku pracy. Wymaga wobec tego zastosowania art. 20 ust. 3 Karty Nauczyciela. Zdaniem skarżącej, odmienna wykładnia art. 20 Karty Nauczyciela prowadziłaby do polepszenia sytuacji pracowników, którzy rozwiązali stosunek pracy w relacji do nauczycieli przeniesionych w stan nieczynny. Ponadto podniosła, że likwidacja internatu nastąpiła bez zachowania procedury przewidzianej w art. 59 ust. 1 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Podała też, że nie była prawidłowo powiadomiona o terminie rozprawy apelacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W razie likwidacji szkoły, dyrektor szkoły przenosi nauczyciela w stan nieczynny albo, na wniosek nauczyciela, rozwiązuje z nim stosunek pracy. Sytuację nauczyciela przeniesionego w stan nieczynny reguluje art. 20 ust. 6 - 8 Karty Nauczyciela, zaś nauczyciela, któremu wypowiedziano stosunek pracy na jego wniosek - art. 20 ust. 2 - 5. Już z alternatywnego sposobu postępowania dyrektora szkoły w przypadkach określonych w art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela wynika, że przenie-

sienie w stan nieczynny i rozwiązanie stosunku pracy nie są działaniami tożsamymi rodzajowo. Jest tak w istocie - przeniesienie w stan nieczynny powoduje zmianę stosunku pracy nauczyciela, zaś wypowiedzenie skierowane jest bezpośrednio na ustanie zatrudnienia. Rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn określonych w art. 20 Karty Nauczyciela następuje na wniosek nauczyciela (ust. 1) za uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniem (z wyjątkiem ust.5) na koniec roku szkolnego (z wyjątkami wynikającymi z ust. 4), a nauczycielowi przysługuje odprawa, której wysokość zależy od podstawy zatrudnienia (ust.2). Stosunek pracy nauczyciela przeniesionego w stan nieczynny wygasa z upływem sześciu miesięcy pozostawania w stanie nieczynnym. Do tego czasu nauczyciel zachowuje prawo do wynagrodzenia zasadniczego oraz do innych świadczeń pracowniczych (ust. 6). W razie powstania możliwości podjęcia pracy w pełnym wymiarze zajęć, pracodawca ma obowiązek przywrócenia do pracy takiego nauczyciela w pierwszej kolejności (ust. 7). Nauczyciel w stanie nieczynnym może podjąć, na swój wniosek lub na wniosek dyrektora szkoły, zatrudnienie w niepełnym lub pełnym wymiarze zajęć, z prawem do dodatkowego wynagrodzenia za wykonywanie tej pracy (ust. 8). Sytuacja nauczyciela, któremu wypowiedziano stosunek pracy i przeniesionego w stan nieczynny jest odmienna. Definitywna utrata zatrudnienia kompensowana jest świadczeniem jednorazowym - odprawą pieniężną. Nauczyciel przeniesiony w stan nieczynny nie przestaje być pracownikiem. Przez cały ten czas przysługuje mu prawo do przywrócenia do pracy w pierwszej kolejności; pomimo niewykonywania pracy zachowuje prawo do wynagrodzenia. Jeżeli nawet sytuacja finansowa nauczycieli zwolnionych z pracy ukształtowana została nieco korzystniej niż przeniesionych w stan nieczynny, to dyferencjacja taka jest uzasadniona, także uwzględniając potrzeby organizacyjne szkoły. Każdy nauczyciel w sytuacjach przewidzianych w art. 20 ust. 1 ustawy Karty Nauczyciela ma możliwość wyboru między rozwiązaniem stosunku pracy a przeniesieniem w stan nieczynny. Właśnie pracownikowi ustawodawca pozostawił decyzję w tym przedmiocie. Skoro więc powódka wybrała przeniesienie w stan nieczynny (bo pouczona o takiej możliwości nie wystąpiła z wnioskiem o rozwiązanie stosunku pracy) mniej korzystne, jak twierdzi, niż rozwiązanie stosunku pracy, to można by rzec „volenti non fit iniura”.

Kasacja Wiesławy C. nie ma usprawiedliwionych podstaw. Sądy obu instancji do niewadliwie ustalonego stanu faktycznego prawidłowo zastosowały właściwie zinterpretowany art. 20 Karty Nauczyciela.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, stosownie do art. 393¹² KPC, orzekł jak w sentencji.

=====